

POSTANOWIENIE

21 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

na posiedzeniu niejawnym 21 sierpnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa S. sp. z o. o. sp. k. w P.
przeciwko S. sp. z o. o. w N.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej S. sp. z o. o. sp. k. w P.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z 7 marca 2023 r., I AGa 308/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego tytułem kosztów postępowania kasacyjnego 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia powodowi do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powoda S. sp. z o.o. sp. k. w P. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 7 marca 2023 roku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje

potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń, a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 kwietnia 2024 r., I CSK 1107/23). Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa (zob. postanowienie Sądu z 14 stycznia 2020 r., III CSK 244/19).

Skuteczne powołanie się na przyczynę kasacyjną przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga natomiast wykazania przez stronę skarżącą, że chodzi o wykładnię wyraźnie wskazanego przepisu prawa, którego treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania, w drodze stosownego jurydycznego wywodu, na czym owe wątpliwości polegają, a także że mają one poważny oraz rzeczywisty charakter i ich rozstrzygnięcie wiąże się z rozpatrywaną sprawą i jest istotne z punktu widzenia wyniku postępowania oraz publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni wskazanego przepisu (zob. postanowienia SN z 20 grudnia 2023 r., I CSK 6296/22; z 6 grudnia 2023 r., I CSK 620/23; z 25 października 2023 r., I CSK 2968/23 oraz z 19 września 2023 r., I CSK 4824/22, z 25 kwietnia 2024 r., I CSK 446/24).

Skarżący wskazał, że w ramach niniejszej sprawy występuje istotne zagadnienie prawne i potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości „co odnosi się do niezastosowania (bezzasadnego) art. 58 k.c. i art. 5 k.c. w zw. z art. 483 § 1 k.c. w zw. z art. art. 353¹ k.c. a także art. 484 § 2 k.c. w ustalonym stanie faktycznym tej sprawy, a wymaga to prawidłowego zastosowania wskazanych przepisów. (...) W tej sprawie występuje w ocenie strony skarżącej istotne zagadnienie prawne dotyczące dopuszczalności zastosowania art. 58 k.c. i art. 5 k.c. w stosunkach pomiędzy przedsiębiorcami i w świetle obowiązywania zasady swobody umów (art. 353¹ k.c.). (...) Także zagadnienia stosowania miarkowania kary umownej i kwestia swobody czy dowolności stosowania instytucji zawartej w art. 484 § 2 k.c. ma istotne znaczenie dla praktyki orzeczniczej sądów powszechnych.”

Jednocześnie autor skargi kasacyjnej uznał, „że w sprawie zachodzi konieczność rozważenia istotnego zagadnienia prawnego, tj. że istnieje konieczność rozpatrzenia naruszenia przepisów prawa procesowego, zwłaszcza art. 378 § 1 oraz art. 385 w zw. z art. 391 oraz art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c.,

polegającego na przejęciu przez sąd drugiej instancji za własne ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji bez jakichkolwiek merytorycznych rozważań w tej kwestii, w sytuacji gdy zarzuty apelacji obejmowały przede wszystkim sprzeczność ustaleń sądu pierwszej instancji ze zgromadzonym materiałem dowodowym.”

Odnosząc się do tak wskazanych przez skarżącego przyczyn przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania należy podkreślić, że nie zostały one sformułowane prawidłowo, a ponadto nie mogą być one powodem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania również z tego względu, że skarżący nie przedstawił pogłębionego wyводу jurydycznego, który uzasadniałby twierdzenie o istotności podnoszonych kwestii czy też argumentacji dotyczącej potrzeby wykładni przytaczanych przepisów prawa. Sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinno bowiem przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie - wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencki i prawa pozytywnego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 października 2015 r., I PK 19/15). Zagadnienie prawne powinno wyrażać problem prawny, którego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 19 października 2012 r., III SK 10/12; z 18 września 2012 r., II CSK 180/12; z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07). Ponadto skarżący ma obowiązek nie tylko sformułować samo zagadnienie, ale także - w uzasadnieniu wniosku - przedstawić odpowiednią jurydyczną argumentację wskazującą na dopuszczalność i celowość rozwiązania problemu prawnego w sposób preferowany przez skarżącego, a odmienny od sposobu rozstrzygnięcia tego problemu przy wykorzystaniu zapatrywań wyrażonych przez Sąd drugiej instancji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 kwietnia 2024 r., III USK 9/24).

W odniesieniu do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., należy wskazać, że również wymaga ona podania na czym polegają wątpliwości związane z rozumieniem przytaczanych przepisów prawa oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej.

Skarga kasacyjna przedłożona w niniejszej sprawie nie spełnia tak scharakteryzowanych wymagań. Wobec tego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

[wr]

[ms]